

Francesca Aliern, premi “lo” Grifonet 2023

El Grifonet és l'incipient brot de la mostra de l'olivera. Esdevé el fonament de tot fruit, essencial per a fer donar fruit al nostre arbre més preuat i la imatge més productiva de la Mediterrània. A la vegada, és una d'aquelles paraules d'ans que havia passat al pou de les remembrances eternes. La Junta Directiva d'Òmnium Cultural de les Terres de l'Ebre la va recuperar el 2011 en instaurar un guardó per a grans personalitats de l'antiga Il·lencavònia (Terres de l'Ebre-Matarranya-Maestrat) que haguessin fet un treball social i cultural de notable vàlua. Hi han estat premiats transcendents actius del món sociocultural nostrat: el lingüista tortosí Joan S. Beltran (Tortosa, 1933-2020), el músic ampostí Octavi Ruiz, la poeta tortosina Zoraida Burgos, la llibretera tortosina Rosa Cubeles, l'activista roquetenca Lola Santacatalina, l'escriptor ulldeconenc Manel Ollé, la bibliotecària ampostina Joana Serret, el filòleg de la Codonyera Artur Quintana, l'activista antitransvasista tortosí Manolo Tomàs, el ceramista jesu-senc Joan Panisello, així com l'empresari barceloní Jordi Cui-xart, com a premi honorífic durant el primer any en què va estar empresonat unilateralment per l'estat.

Aquest any 2023 se li ha conce-

dit a la prolífica novel·lista xertolina Francesca Aliern. D'aquesta manera s'ha volgut reconèixer la seua destacada aportació a les lletres ebrencs en el marc de la literatura catalana, que l'ha convertit en una autora referencial i emblemàtica, veritablement imprescindible. Des del Col·lectiu cultural DiLLums al Forn va idear-se l'any 2022 tot un seguit d'activitats de caire anual envers la promoció de l'autora i, sobretot, l'estudi de la seua obra. La tasca principal va ser aplegar el màxim nombre de clubs de lectura en els quals va llegir-se un dels seus re-

**En termes literaris,
Francesca Aliern és la gran
representant de la novel·la
social a casa nostra,
la retratista dels desvalguts,
d'aquells que sofreixen
i tenen menys**

lats durant els dotze mesos. Se'n van aconseguir un total de 25 entre les Terres de l'Ebre i el Camp de Tarragona, una fita a recordar!

En termes literaris, Francesca Aliern és la gran representant de la novel·la social a casa nostra, la retratista dels desvalguts, d'a-

quells que sofreixen i tenen menys. En la seua extensa obra ha tractat temes com: la delinqüència juvenil, els abusos eclesiàstics en l'àmbit sexual, les relacions amoroses entre persones del mateix sexe, el caciquisme imperant al món rural, les cadenes imposades per convencionalismes socials, el paper submís de la dona, la drogadicció juvenil, la pobresa, etc. L'any 1997 publicava la seua primera novel·la, *Un otoño, toda una vida*, la qual havia estat precedida d'un interessant treball literari que l'havia portat a rebre guardons en narrativa curta i poesia arreu de l'estat: Lugo, Burgos, Múrcia, Mazarrón, Tàrraga, Castelló, o la Medalla d'argent Amants de Terol.

Com a autora orgullosament autodidacta, ha aconseguit plasmar un univers literari de molt pes que aplega títols ben significatius com: *Sabó moll*, *La jove Laura*, *Cafè París*, *L'espiera*, *Mans de fang*, *Cullerades de vida* o *Les passions de la Menestrala*. Per la darrera Diada de Sant Jordi va treure *Espills badats*.

Un dels seus grans mèrits és haver aconseguit atansar el català a centenars de lectors que normalment llegeixen en una altra llengua. En un moment tan delicat com l'actual, on la persecució judicial (sembla que no s'acabarà mai, que està impregnada a l'ADN de

l'estat espanyol i els seus tribunals de la injustícia) torna a posar pals a les rodes al correcte conreu de la llengua d'Ausiàs March, la figura de Francesca Aliern esdevé novament clau en la promoció de la llengua vernacle, encara que siga en el marc restrictiu de les comarques centrals dels Països Catalans.

Els mestres i les mestres, els professors i les professores, cada matí (a les 8, 8.30 o les 9) assoleixen tota una fita: atansar el català a milers de xiquets i xiquetes que no en tindrien cap contacte si no fos pel recinte escolar. En l'àmbit literari la novel·lista xertolina fa aquesta funció importantíssima, ha esdevingut la nostra Josep M. Folch i Torres (Barcelona, 1880-1950), el qual, a principis de segle XX va fer ben populars els seus relats novel·lesc en un públic

Emigdi Subirats
escriptor

orfe literàriament de la seua llengua materna.

El 2011 l'Ajuntament d'Ampostà li atorgava el premi Mèrit a les Lletres Ebrencs, poc després es convertiria en l'escriptora de capçalera de la Biblioteca Sebastià Juan Arbó. El 2016 va ser anomenada Filla predilecta de Xerta, en un acte molt emotiu organitzat a la seu consistorial. Era el segon cop que es donava aquest honor, després de l'escriptor de la Renaixença Antoni Añón i Cortiella (Xerta, 1825-1919). El 2018 vaig tindre l'honor d'esdevenir el seu biògraf complint un encàrrec de l'editorial Onada Edicions. El 2022 des de l'Ajuntament de Jesús se li concedia el premi Fem Lletra, en el marc de la Fira Literària Joan Cid i Mulet d'Ampostà.

Per a Francesca, han estat anys molt productius, nodridors de bona literatura. Ha fet lletra, ha fet territori, ha entusiasmat els lectors. Tota una Grifonet en potència, que passa a formar part d'una llista de grans personatges nostrats.

